Przemysl, 1914. decz. 31. Egyes szám ára 10 fillér. 72. szám.

TÁBORI UJSÁG

Megjelenik — hétfő kivételével — lehetőleg naponta a cs. és kir. várparancsnokság jóváhagyásával.

Csapatok, parancsnokságok és intézetek a lapot 50-es csomagokban a 82. tábori postánál is beszerezhetik.

A lap tiszta jövedelmét a Przemysl védelmében hősi halált halt m. kir. honvédek és népfelkelők özvegyeinek és árváinak támogatására fordítjuk.

Szerkesztőség: Royal-szálloda, II. 36. | Kiadóhivatal: Knoller és Fia könyvnyomdája.

Egyptom.

Èrdekes hirecske futott szét a karácsonyi ünnepek alatt Londonból a távirdrótokon:

„Anglia megszüntette Egyptom felett a török szuzerènitást és angol protektorátus alá helyezte Egyptomot. — *Franciaország már el is ismerte az uj angol protektorátust.*“

Ez az utolsó mondat az, aminek a pikáns mellékize még a vérben gázoló emberiség ajkân is mosolyt kell, hogy fakasszon.

Mert hosszu története van ennek a mostani eseménynek, amely azonban minden valószinüség szerint csak nagyon rövid idöre oldotta meg az egyptomi kèrdést.

* * *

A Nilus iszapja által megtermékenyitett gazdag vidék màr az ókorban megszerezte Egyptomnak a „világ élèstàra“ diszes jelzöjét. Viszont ez a gazdagság minden kapzsi hóditó tekintetét a fàraók országa felè irànyitotta.

Egyptom változatos történetének utolsó századában Franciaország és Anglia próbàlták meg, hogy Egyptomot megkaparintsák.

Franciaország járt elöl, Anglia kullogott hàtul és a ravasz Albionnak végre mégis sikerült Franciaországot kiszoritani, jobban mondva kiintrikálni Egyptomból. Söt a sors forgandósága ès szeszélye ugy hozta magával, hogy száz éves küzdelem után Franciaország ma barátságos arccal kénytelen Angliának gratulálni a vele szemben elért sikerhez.

Az angolt alig lehetne élesebben jellemezni, mintha Egyptom birtokáért folyó harcát s e harcban a benszülött lakossággal, Törökorszàggal és *Franciaországgal* szemben tanusitott magatartàsàt és viselkedését feltüntetjük...

Egyptomot a virágkorát élö török hatalom a XVI. század elején szerezte meg, pár évvel a mi mohàcsi katasztrófánk elött.

Majd a török birodalom fokozatos hanyatlása korában Egyptom mindjobban függetleniti magát a fényes portától, de a benszülött uralkodó elem nem az ország jólétét, hanem önzö egyéni èrdekeit hajszolja, s igy Egyptom pártviszályok ès nyomoruság tanyája lesz.

Ilyen körülmények között a franciának jut eszébe, hogy a nagy forradalom elötti pazarlás által megrongált pénzügyeit Egyptom gazdagságának kiaknázásával hozhatnà rendbe. E célt szolgálta a Bonaparte által a XVIII. század legutolsó éveiben Egyptomba vezetett francia expeditio.

Bonaparte fényes gyözelmeit azonban megirigyelte a kapzsi Anglia, s a nagy angol admirális Nelson, Abukirnàl tönkre verte ès megsemmisitette a francia flottát, s az egyptomiaknak a franciák elleni küzdelmét támogatva sikerült elérnie, hogy Franciaország végül még köszönettel tartozott Angliànak, mikor Anglia a franciàk vert seregének romjait angol hajókon hazaszállitotta Franciaországba . . .

. . . A XIX. században mindjobban hanyatló török birodalommal szemben mindinkább erösödö Egyptom, s ennek Syriára irányuló aspirációi Angliát a törökök mellé állitják, mert kiszàmitotta Anglia, hogy a beteg Törökország Egyptomát könnyebben szerezheti meg magànak, mint a megerösödött s lassankint önállósuló Egyptomot.

De Franciaország sem maradt tétlen. És sikerült neki Ismail pasától — aki a szultántól a *váli* (helytartó) cim helyébe a *kedive* cimet kapta — megszerezni Lesseps Ferdinand számára a szuezi földszoros átvàgásának koncesszióját s Franciaország ezáltal erös ugràssal szökött a riválís Anglia elé.

Közben Egyptom óriási adósságot halmozott össze. Részben az afrikai szomszédok ellen viselt hàborui, részben a török szultàntól dràga pénzen vàsárolt nagy engedményeket tartalmazó fermánok, részben Ismail pasa költekezö fényüzése annyira igénybe vették a franciák és angolok által versengve felkinált hitelt, hogy ez az eladósodás az országot teljesen függö helyzetbe hozta az angoloktól és franciàktól.

Ezt a szorult pénzügyi helyzetet kihasználta a ravasz angol s suttyomban megvette az 1869-ben megnyitott Szuezcsatornának a kedive birtokàban levö csaknem 200,000 darab részvényét 4 millió font sterlingért, közel százmillió koronáért. Ezzel a franciák àltal megèpitett szuezi csatorna az angolok kezére csuszott àt, biztositva Angliának az indiai gyarmatokba vezetö utat s jól megalapozva az Egyptom megkaparintására irányuló angol terveket.

A francia ès angol hitelezök egyre jobban szorongatták a szerencsétlen országot, s Ismail pasa végre ugy próbált kimenekülni a csávából, hogy 1878-ban már a hitelezö államok bizalmi embereit is bevette Nubar pasa miniszteriumába, s a pénzügyi tàrcàt angol, a közmunkaügyi tárcàt francia szakemberrel töltötte be.

Az Egyptomot kiszipolyozó idegen uralom óriási gyülöletet keltett az egyptomiak körében, amit még fokozott az a körülmény, hogy 1875-ben európaiakból és benszülöttekböl álló vegyes biróságokat szerveztek, hogy ezek itèljenek az egyptomiak ès az idegenek között felmerülö jogvitàkban; ès mert a biróságban az európaiak voltak tulsulyban, a nyomorult benszülött saját hazájában soha sem tudott igazságot kapni.

Kitört az Arabi pasa által vezetett lázadás az idegen uralom ellen, s ez Angliának jó alkalmat adott arra, hogy rendcsinálás cimén Egyptomot megszállja 1881-ben.

Ismételten ünnepélyesen kijelentette Anglia, hogy Egyptom megszállását csak ideiglenesnek tekinti, söt a leginkább Franciaország által támogatott Törökország sürgetésére 1887-ben hajlandó lett volna kijelenteni, hogy bizonyos feltételek mellett 5 éven belül meg kell szünnie Egyptom megszállàsànak, de a porta mèg a késöbb már 3 èvre leszállitott hatàridöt is sokallotta, s az angol ajànlatot nem fogadta el.

Angliának Egyptom birtokàban elsö dolga volt, hogy ismét becsapta a franciákat, kizárva öket a pénzügyi ellenörzésböl, amit elöbb közös érdekeltségük révén együttesen gyakoroltak.

Mégis tiz èvvel ezelött, amikor a franciáknak és németeknek Marokko miatt támadt konfliktusa Európa békéjét komoly veszélylyel fenyegette, a megszorult Franciaország Anglia tàmogatàsàt a marokkói kérdésben azzal volt kénytelen megvásárolni, hogy hajlandónak nyilatkozott Angliának *„jogát“* Egyptomra majd annak idején elismerni. Ekkor már Egyptomra vonatkozó jogairól beszél Anglia, elfeledkezve ünnepèlyes igéreteiröl, amelyekkel Egyptom megszállását rövid ideig tartó ideiglenessègnek minösitette.

A jelenlegi vilàghàboru megingatta Anglia uralmának alapjait Egyptomban. A szent hàboru sikerei arra kényszeritették Angliát, hogy a protektorátust épen akkor vegye àt nyiltan Egyptom felett, amikor a mohamedánság által nos elkeseredése miatt az idö erre legkevèsbbè alkalmas.

A kétsègbeesésnek ez a csinyje minden valószinüség szerint visszafelé sül el. Egyptomot nem fogja megmenteni Anglia részére a protektorátus egyszerü kijelentése, mert most a fegyverek beszélnek ès az angol inkább a politikus kijelentèseknek s az intrikànak, mint a fegyvernek a mestere.

A mohamedánság és Egyptom le fogja rázni a gyülölt angol igát...

A dologban csak az a mulatságos, hogy Franciaország mennyire sietett az ö becsapásával megszerzett Egyptom fölötti protektorátust elismerni.

Lenyelte a békát!

És még jó kèpet kell hozzá csinàlnia!

HADI HIREK.

Az orosz hadszintér.

Nauenből jelentik: Kelet-Poroszországban az oroszok ujra támadást kiséreltek meg a Visztula északi partján, de több napos harcban a németek visszavetették őket s elfoglalták Mlawa melletti állásaikat.

A Visztulától délre a németek támadásai eredményesen haladnak előre. A Bzura—Rawka-szakaszon és Tomaszovtól délkeletre az oroszok déli irányból támadást intéztek Inow és Lodz ellen, de a németek visszaverték azt s nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Francia hadszintér.

Nauenből jelentik: A nagy főhadiszállásról vett értesülés szerint Nieuportnál és Yperntől délre a németek kisebb csatározásokban némi tért nyertek.

A franciáknak többszörös erős támadását St. Menehouldtól északnyugatra a németek visszaverték, miközben a franciák sulyos veszteségeket szenvedtek. A harcban néhány száz francia német hadifogságba jutott.

A németek Apremonttól nyugatra a Bois brule-ben előretörtek s elfoglaltak egy francia lövészárkot s három géppuskát is zsákmányoltak.

A franciák támadásait Sennheim-tól nyugatra a németek visszaverték.

Német részről jelentik:

Az egész vonalon, különösen a szent éjszakán megkisérelt heves támadásokat a németek visszaverték. Emellett Festhubertnél a németek 19 tisztet, 819 gyarmati és angol katonát fogtak el, s 14 géppuskát, 12 aknaszórót és egyéb hadianyagot is zsákmányoltak.

Több mint 3000 halottat hagyott vissza az ellenség a harcmezőn.

Nauenből jelentik: December 25-ikén gyenge angol erők megpróbáltak betörni egy német öbölbe. Vizi járműveik a folyótorkolatok irányában haladva, bombákat dobáltak a lehorgonyzott hajókra, de semmi kárt sem okoztak.

A cuxhafeni gáztartály ellen is tettek ilyen kisérletet, de hasonlóképen eredmény nélkül.

Német léghajók és repülőgépek az angol tengeri haderő felderitése közben bombákat dobáltak le, s sikerült két angol torpedorombolót eltalálniok, továbbá még egy kisérő hajót is, amelyen — amint sikerült megfigyelni — tüz támadt.

Portugália.

Londonból jelentik: Egy portugál expediciós-hadtest átlépte egy német gyarmat határát, de a németek gyarmati csapatai visszaüzték.

A német gyarmati csapatok megszállották Naulila portugál erődöt.

Török hadszintér.

Konstantinápolyból jelentik: Az angolok megkisérelték Akabánál csapataikat partra szállitani. A kisérletet a törökök meghiusitották.

A Kurud völgyében az oroszok teljes vereséget szenvedtek.

Batumot kurdok körülzárták. A török főerő felvonulása küszöbön van.

Beludzsisztán is fellázadt az angol uralom ellen.

Repülőgépek.

Londonból jelentik: Német repülőgépek Calais felett bombákat dobtak le, amelyek jelentékeny kárt okoztak.

Berlinből jelentik: Német repülőgépek bombákat dobáltak le Varsó felett.

Nyilvános elszámolás.

A Przemysl védelmében hősi halált halt magyar királyi honvédek és népfelkelők özvegyeinek és árváinak támogatására ujabban befolyt adományok a következők:

	1—97. alatt eddig közölt végösszeg	30099·44 K
98.	16. honv. m. ezred 3. zlj. 3. századának tisztikara és legénysége	209·52 „
99.	A pralkovcei gyengélkedőház vezetőinek, személyzetének és betegeinek karácsonyi ajándéka	200·— „
100.	23. honv. hadosztály lőszertelep 1. gyalog lőszeroszlopa	82·— „
101.	23. honv. hadosztály törzsgyalogszázadánál Kerekes Balázs, Bozsák Antal honvédek és Kerekes János vonatkatona, mint betlehemesek gyüjtése	80·— „
102.	Repülőgépen továbbitott levelekért I/1. népf. eröditési munkáscsoport 43 K; 3. honv. m. ezred III. zlj. gazdasági hivatalának személyzete 23 K, összesen	66·— „
103.	5. honv. gy. ezred I. géppuskás osztaga	200·— „
104.	4. honv. m. ezred I. zljának gazdasági hivatalához és a vonathoz beosztott személyzet (a polgári kocsisokkal együtt) karácsonyi gyüjtése	125·— „
105.	3. honv. m. ezred III. zlj. gazdasági hivatalának személyzete által Szt. János estén eszközölt gyüjtés	21·— „
106.	M. kir. 11. népf. gyalogezred Murovanka támpontban levő 9. félszázadának gyüjtése	130·— „
107.	Bebök Sándor népf. 2 K, Schäffer Antal szkvtö 4 K, összesen	6·— „
108.	Krémer, Kuti, Gelei tart. gyógyszerész-tisztek I. várkórház	30·— „
109.	7-ik honvéd gyalogezred: 2. zászlóaljtörzs 130 K; 8. század tisztjei és legénysége 228·20 K; II. számu géppuskás osztag 54·20 K; összesen	412·40 „
110.	N. N. 40 K; Pintér Sándor 16. népfelkelő ezredbeli népfelkelő és neje Fekete Erzsébet nemti lakos 10—10 K; Tánczos Márton örvezető 4 K; Gardony József 1 K	65·— K
111.	Wilimek János törzsfoglár karácsonyesti gyüjtése	40·20 „
112.	Cs. és kir. 23. gyalogsági élelmező-oszlop és hadtestraktár személyzete	118.— „
113.	Magyar királyi 10. népfelkelő gyalogezred III. zászlóaljánál: a törzs tisztjei: 200 K; 9. század 555 K 70 fillér; 10. század 400 K; 11. század 194 K; 12. század 164·50 K; összesen	1514·20 „
	Az eddigi gyüjtés végösszege	33398·76 K

A „Tábori Ujság" 69. számában 97. sorszám alatt jelzett 160 K, továbbá a fentebbi 98—109. sorszámok alatti 1561 K 92 fillér, együtt 1721 K 92 fillér bevételezve pénztári napló 374. tételszám alatt. A 110—113. sorszámok alatti 1737 K 40 fillér, továbbá a Tábori Ujság 54. számában 16. sorszám alatt a 10. népfelkelő gyalogezred III. zászlóaljtörzs legénységének gyüjtéseként már kimutatott, de csak most a 113. sorszám alatti összeggel egyidejüleg befizetett 164 korona, együtt 1901 K 40 fillér bevételezve pénztári napló 377. tételszám alatt. Gyóni (Achim) Géza verskötetének jövedelmeként a Tábori Ujság 69. számában kitüntetett 5000 korona bevételezve 371. tételszám alatt.

Przemysli hősök karácsonyestéje.

Szent karácsony estét megültük e várban,
Igaz, hogy bokáig tapostunk a sárban.
Ránk boritá az est, varázsos homályát,
Felgyujtá borongós lelkünk mécsvilágát.

Ugy állt karácsonyfánk, mint a dus termőfa,
Kedves terhe alatt hajlongott sudara,
Ragyogó ékétől fénylőn sziporkázva,
Fénye átragyogott szép Magyarországba.

Köréje gyültünk mi kezet kézbe adva,
Ajkunk néma volt, de szivünk megvolt hatva.
Mint a jó gyerekek, atyjuk hagyatékán,
Boldogan osztoztunk kedves ajándékán.

Eljöttek közébünk szeretett tisztjeink,
Érzelemtől lettek nedvesek szemeink.
Egyiknek közülök felhangzott a szava,
Szüzi tiszta fehér, mint tél első hava.

Hangja meleg volt, mint nyári nap sugára,
Kebléből hallatszott szive dobogása.
Szemében ragyogott a szeretet könnye,
Láttuk, hogy csillog a világ legszebb gyöngye.

Bajtársak! Katonák! E dicső vár felett
Őrangyalként a magyar géniusz lebeg.
Őrködik felettünk őseink szelleme,
Jöhet az ellenség elbánunk mi vele.

Legyetek erősek és ne csüggedjetek,
Az ősi erénybe vessétek hitetek.
Hányszor borult felhő szép hazánk egére,
Mindig megóvta a magyarok Istene.

Ezredéves multunk, félelmes fegyverünk,
Ismeri a világ, az Isten is velünk.
Zászlónk fennen lobog, velünk az Igazság,
Pusztuljon az ellen, pusztuljon a Gazság.

Mikor vége lett a balzsamos beszédnek,
Jó étvággyal láttunk, mi az estebédnek.
Meghatott bennünket az a sok kedvesség,
Mint Kánaán földjén, bőven volt eleség.

Szent karácsony estét megültük e várban,
Bűvös karácsonyfánk uszott a fényárban.
Ragyogó ékétől fénylőn sziporkázva,
Fénye átragyogott szép magyar hazánkba.

Makkay J. Sándor
őrmester.

Utánnyomás tilos. Kiadó és szerkesztő Knoller Hirsch. Nyomatott Knoller és Fia könyvnyomdájában Przemyśl